

Færder
nasjonalpark

Gravrøys fra bronsealder (ca 1800 - 500 f. Kr)

Burial cairn from
the Bronze Age (1800-500 B.C.)

www.ferdernasjonpark.no

I bronsealderen stod havet 15 - 20 meter høyere enn i dag. På høyder og svaberg i det som engang var bronsealderens kystlandskap ligger rester av ruvende røysmonumenter.

Åsrøysene er de eldste kulturminnene på Bolærne. Dette var elitens gravmonumenter. Gravrøyser ble plassert på høyder hvor de kunne ses fra lang avstand. Røysene markerte at mektige slekter holdt til i området og fungerte også som sjømerker. Havet og solens gang over himmelen ble forbundet med forflytning og reiser. Havet var kanskje også forbindelsesleddet til mytenes og dødens verden?

I røysene ble det bygget en kiste av flate steinheller rundt den døde før de dekket graven med strandstein fra vannkanten. Mange av røysene ble plyndret for lenge siden. Det tyder på at de inneholdt verdifulle gjenstander som smykker eller våpen av bronse.

During the Bronze Age the sea level was about 15-20 meters higher than today. Remains of impressive monuments can be found on hills and cliffs that used to be close to the sea. Cairns are the oldest cultural artefacts found on the Bolærne Islands. Burial cairns were monuments for the elite, built on hills and visible from afar. Travellers would know that powerful families resided in the area. Cairns also aided navigation. The Sun's trajectory and the sea were associated with movement and journey. It is possible that the sea was thought to be a bridge between the living and the dead. Inside the burial cairn, a coffin was made of flat rocks placed around the body, which was then covered with stones from the sea shore. Several cairns were plundered a long time ago. This suggests that artefacts of great value were buried with the dead, such as jewellery and weapons made of bronze.

Kan det ha sett omtrent slik ut da mennesker i bronsealderen gravla sine døde her i skjærgården?
A Bronze Age burial might have looked something like this.

Illustrasjon: Arkikon

Denne gravrøysa ble i 1910 omtalt som "kjæmpehaugen". Gjennom århundrene frem til vår tid har folk hatt mange teorier om åsrøysene. Mange sagn om røysene handler om kjemper, for eksempel at steinhaugene var samlet for at kjempene ville forsøke å steine hverandre. «Kjæmpehaugen» er den største på Bolærne-øyene med sine 22 - 23 meter i diameter og høyde på 2,5 meter. Allerede i 1869 var åsrøysa her beskrevet med plyndringsgropen i midten, men når plyndringen har funnet sted vet vi ikke.

In 1910, this burial cairn was named The Giant's Cairn. Throughout the centuries people have held varied beliefs about the cairns. Stories were told about giants collecting the stones to use as weapons against each other. The Giant's Cairn is the largest on the Bolærne Islands. It measures 22-23 meters across, and stands 2.5 meters tall. We do not know when the cairn was plundered, but as early as 1869 written sources confirm that it had been disturbed.